

Årsregnskap 2016

Leppe/ganespalte Foreningen I Norge

**Resultatregnskap
Balanse
Noter**

Org.nr.: 984 033 427

Årsmelding for Leppe- ganespalteforeningen 2016

Tillitsvalgte i 2016:

Sentralstyret:

Leder	Gabriella Jurisic Ottesen, Finnmark	2016 – 2018
Nestleder	Hilde Aske Dahl, Akershus	2015 – 2017
Styremedlem	Benedicte Lampe, Hordaland	2016 – 2017
Styremedlem	Beate Alsaker, Rogaland	2016 – 2017
Styremedlem	Astrid M. Solum, Buskerud	2016 – 2018
Varamedlem	Anette Gjelstad, Oppland	2016 – 2017

Valgkomite:

Sigrun Rudland, leder, Sør-Trøndelag	2015 – 2017
Nils Petter Hauge, Telemark	2015 – 2017
Eva Tone Fosse, Rogaland	2016 – 2018

Medlemmer

Pr. 31.12.2016 er det registrert 555 betalende medlemmer

Vi har undersøkt alternative systemer for å håndtere medlemsregisteret vårt. Det er besluttet å fortsette med eksisterende system (Tveit regnskapsbyrå), men med bedre utnyttelse av deres tjenester.

Fra og med 2017 vil foreningen sende ut medlemsfaktura per e-post, det er derfor ønskelig at flest mulig registrerer sin e-post. De som ikke er registrert med e-post, vil bli belastet med ett fakturagebyr pålydende 20,-.

Landsmøte

Landsmøtet er foreningens øverste organ. Landsmøtet i 2016 ble avholdt på Quality Hotell Hotel Strand i Gjøvik. Vi startet familiesamlingen fredag 27. mai med erfaringsutveksling i grupper for de voksne og aktivitetsgruppe for ungdommene.

Lørdag hørte vi foredrag av Eli Brinck, klinikkssjef Odontologisk seksjon og Pernille Lindholm, fagansvarlig LKG Rikshospitalet OUS, der tema var behandling av barn og ungdom i skolealder: "Hva skjer når og hvorfor er det viktig/riktig å vente med behandling?". Fellesaktiviteten denne dagen var bading og lunsj ved Totenbadet.

Ungdommene reiste så på gokart, mens de voksne hørte på foredrag med logopedene Øydis Hide, Ragnhild Aukner, Håvard Tveit og psykolog Emma Christine Johannessen fra Statped Sørøst. Begge dagene var det likepersonene som hadde ansvaret for aktivitetstilbud /barnepass under foredragene samt ungdomssamling.

Selve landsmøtet ble avholdt søndag med 23 stemmeberettigede medlemmer til stede med godkjenning av årsmelding, regnskap, budsjett, handlingsplan og valg av sentralstyret for kommende år.

Handlingsplan 2016 – 2017

Organisasjonsutvikling • Arrangere 1 kurshelg/samling for likepersonene • Følge opp internasjonal kontakt, samarbeid med den danske foreningen • Rekruttering av nye medlemmer til foreningen og rekrutteringsbase for nye likepersoner og styremedlemmer • Likepersonenes rolle i foreningen. Legge frem en plan for hvordan gi likepersonene en mer aktiv rolle i organisasjonen • Gjennomføre en gjennomgang av alle rollene i styret, systemer for fakturering av medlemskontingent, registrering av inn- og utmeldinger, planlegging og gjennomføring av landsmøte/ familiesamling og regnskapsrutiner.	Medlemsservice • Følge opp pasientrettigheter (Nav, pasientreiser, gjøre spesialutstyr til rettighet) • Arrangere ungdomssamling i forbindelse med familiesamlingen • Arrangere familiesamling med landsmøte våren 2017 • Delta på dagskurs • Utgi 2 nummer av Dialog, vår og høst • Nettside • Likepersoner skal tilby 1 lokalt treff pr. år. • Holde medlemmene oppdatert på forskning og behandling i samarbeid med spalteteamene (via Dialog, nettsiden og foredrag)
Behandlingstilbudet i Norge • Arbeide for at behandlingstilbudet generelt fortsatt skal ha høy prioritet på spaltebehandlingen • Oppfølging av behandlingslinje for LKG i forhold til ventelisteproblematikk på sekundæroperasjoner • Delta i Faglig samarbeidsråd for språk og tale (Statped Sørøst) • Delta i driftsstyret for Norsk Kvalitetsregister for LKG	LGS-fondet • Spre informasjon om fondet i Dialog, nettside og Facebook.

Styremøter:

Det er avholdt 4 styremøter i denne perioden:

- 29. – 31. januar Bergen
- 05. – 06. mars Alta

- 27. – 28. august Gardermoen
- 28. – 30. oktober Gardermoen

Dialogmøte med behandlingsteamene:

Styret er i løpende dialog med begge behandlingsteamene. Vi hadde dialogmøte med spalteteamet i Bergen lørdag 30. januar; representert ved seksjonsoverlege Hallvard Vindenes, avdelingssjef/ overlege Hans Christian Sylvester- Jensen, spesialist kjeveortoped Paul Sæle, logopedene Jorid Tangstad og Nina Helen Pedersen.

Annen møtevirksomhet:

Møte med statssekretær i Helse- og Omsorgsdepartementet Anne Grethe Erlandsen 19. april. Tema: Oppfølging av ventelisteproblematikken. Vi hadde med oss Ingebjørg Torgersen, som viste filmen "Under et klovnehjerte".

Foreningen hadde stand i forbindelse med Helsesøsterkongressen 20.– 22. september, der vi møtte mange interessert helsesøstre.

Deltatt på landsmøte i Danmark 23.– 25. september i regi av den danske foreningen; Landsforeningen Læbe- Ganespalte.

Foreningen har deltatt på møte i Faglig samarbeidsråd for språk og tale, 20. oktober i Oslo. Vi måtte melde forfall til møtet som fant sted 15. april i Oslo.

Foreningen deltok som brukerrepresentant for Referansegruppen for flerregional behandlingstjeneste for leppe-, kjeve- og ganespalte. Dette møtet fant sted 4. november i Bergen.

Vi har vært representert ved et styremøte i Norsk Kvalitetsregister for leppe-kjeve-ganespalte, 2. desember i Oslo. Vi måtte melde forfall 7. juni i Bergen.

Ungdomssamlinger:

Foreningen har arrangert gruppeutvekslingen "Wake up – take action" i Skopje i Makedonia 4.– 15. april. Dette ble finansiert av Aktiv Ungdom, Erasmus+.

I forbindelse med familiesamlingen ble det også arrangert en ungdomssamling med blikjent-leker, gruppearbeid med fremføring for de voksne, foredrag om gruppeutvekslingen i Makedonia og go-kart.

Interessepolitisk arbeid

Ventelister behandlingslinjen og tidsfrister

Vi har fortsatt jobbingen med ventelisteproblematikken også i år. Foreningen møtte i april statssekretær Anne Grethe Erlandsen fra Helse- og Omsorgsdepartementet. Vi har over tid uttrykt vår bekymring vedrørende manglende konkrete tiltak for å få bukt med lange ventelister på sekundæroperasjoner. På dette tredje møtet med statssekretæren

fikk vi avklart at departementet har bedt helseforetakene om å orientere ungdommene som står på venteliste om forventet tidspunkt for operasjon i 2016. Alle som står på venteliste skal dermed ha fått beskjed om tidspunkt (dato eller uke) for operasjon. Saken følges opp av foreningen for å sikre at dette blir opprettholdt.

Dagskurs

Vi har deltatt på to dagskurs i 2016, mars og mai. Spalteteamene informerer om foreningen på de øvrige dagskursene.

Likepersoner/likepersonarbeid

Våre likepersoner er bindeleddet mellom medlemmene og foreningen. Likepersonene kurses to ganger i året. De er oppdatert på den generelle behandlingslinjen, rettigheter/regelverk og hjelpemidler/utstyr. Ved å kontakte våre likepersoner vil en alltid få kvalitetssikret svar.

I 2016 endret vi noe av praksisen til likepersonene. Likepersonene skal ikke lenger oppdatere den fysiske barselperm på sykehusene, men lage en digital barselperm tilgjengelig på nettsiden og som enkelt kan lastes ned på mobile enheter. Likepersonene skal heller bruke tiden til aktivitets-/ samtalegrupper gjennom lokale treff.

Vi har gjennomgått likepersonenes oppgaver, gitt opplæring og veiledning i vervet som likeperson, samt faglig opplæring i aktuelle temaer. Likepersonene har deltatt aktivt i planleggingen av familiesamlingen 2017. De har begynt arbeidet med å planlegge og arrangere lokale treff i sitt fylke.

Ved årsskiftet manglet vi likeperson i disse fylkene; Finnmark, Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag, Sogn og Fjordane, Troms og Vestfold. Disse fylkene har i løpet av året fått nye likepersoner; Buskerud, Rogaland og Oppland.

Vi har arrangert to likepersonskurs for likepersonene; 28. mai og 29.– 30. oktober. Likepersonene fikk en repetisjon av de nye reglene for driftstilskudd og registrering av aktivitet i eget skjema. Det er viktig at all aktivitet blir registrert i skjemaet slik at foreningen har oversikt over aktivitetene, uavhengig om de er tilskudds berettiget eller ikke. Videre tema for kursene har vært planlegging av lokaltreff og familiesamling 2017, introduksjon av den nye spesialflasken fra Dr. Brown, begynte arbeidet med opprettelse av digital barselperm og oppfriskning av amme/pumperåd.

Likepersonkoordinator i styret er i jevnlig kontakt med alle likepersoner, ved at det sendes ut nyhetsbrev og informasjon om hva som skal oppdateres i foreningens informasjonsperm. Likepersonene må melde inn aktivitet til koordinator, både gjennom e-post og en gang per år i form av en årsrapport.

Dialog

Det har blitt utgitt to nummer av medlemsbladet Dialog i 2016, mars og november.

Internett

www.lgs.no

Styret har jevnlig oppdatert nettsiden.

Foreningens økonomi

Se eget budsjett og regnskap.

Annet

Foreningen har en liten stilling (25%) for å kunne delta på møtevirksomhet på dagtid og for at foreningen skal kunne gi ut Dialog. Utover dette drives foreningen på frivillig innsats.

Landsmøtet vil derfor takke tillitsvalgte for den arbeidsinnsatsen som legges ned for å ivareta våre barns interesser om et godt behandlingstilbud i Norge.

Hurdal, 02.04.2017

Styret i Leppe- ganespalteforeningen i Norge

Gabriella Jurisic Ottesen
Leder

Astrid M. Solum
Styremedlem

Beate Alsaker
Styremedlem

Hilde Aske Dahl
Nestleder

Benedicte Lampe
Styremedlem

Resultatregnskap

Leppe/ganespalte Foreningen I Norge

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2016	2015
Driftstilskudd	3	492 499	521 950
Landsmøteinntekter	5	63 280	111 650
Årskontingenter		249 750	224 119
Prosjekttilskudd	4	462 982	303 007
Andre inntekter	9	54 956	26 522
Mottatte gaver		52 353	2 500
Renteinntekter		286	10 293
Sum driftsinntekter		1 376 106	1 200 042
Utgifter til medlemsblad		48 430	37 223
Likemannskkostnader	3	59 267	95 063
Prosjektkostnader	4	254 234	369 365
Landsmøtekostnader	5	165 997	360 600
Møteutgifter, styret m.v.		128 012	194 245
Styrehonorar		25 500	25 912
Lønnskostnader	6	97 181	112 492
Kontorrekvisita		4 457	12 639
Telefonutgifter og porto		15 164	32 940
Datakostnader		29 002	23 114
Regnskapshonorar		38 263	79 321
Revisjonshonorar	7	28 125	31 125
Reklamekostnader		4 770	14 150
Diverse kostnader	8	15 365	9 567
Sum driftskostnader		913 766	1 397 757
Driftsresultat		462 341	-197 715
Årsresultat		462 056	-197 715
Overføringer			
Overført til LGS-Fondet	2	6 454	11 526
Avsatt til annen egenkapital	2	455 602	0
Overført fra annen egenkapital	2	0	209 241
Sum overføringer		462 056	-197 715

Balanse

Leppe/ganespalte Foreningen I Norge

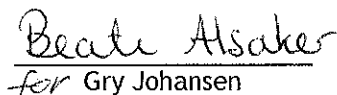
Eiendeler	Note	2016	2015
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler		3 119	3 119
Sum anleggsmidler		<u>3 119</u>	<u>3 119</u>
Omløpsmidler			
Fordringer			
Andre fordringer		1 350	700
Sum fordringer		<u>1 350</u>	<u>700</u>
Bankinnskudd	1	1 191 093	726 568
Sum omløpsmidler		<u>1 192 443</u>	<u>727 268</u>
Sum eiendeler		<u>1 195 561</u>	<u>730 387</u>
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
LGS-Fondet	1, 2	557 869	544 961
Annen egenkapital	2	623 377	167 775
Sum egenkapital		<u>1 181 246</u>	<u>712 736</u>
Gjeld			
Skyldig offentlige avgifter		3 623	3 703
Annen kortsiktig gjeld		10 692	13 948
Sum gjeld		<u>14 315</u>	<u>17 651</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>1 195 561</u>	<u>730 387</u>

Langfjordbotn, den 02.04.2017
Styret i Leppe/ganespalte Foreningen I Norge

Gabriella Jurisic Ottesen
styreleder/daglig leder

Astrid Marie Solum
styremedlem

Hilde Aske Dahl
styremedlem

for Gry Johansen
styremedlem

Benedicte Lampe
styremedlem

Regnskapsprinsipper og prinsippendringer

Leppe- Ganespalte Foreningen er en medlemsorganisasjon. Foreningen har ikke økonomisk formål. Regnskapet er spesifisert i henhold til krav fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet.

Note 1 - Fondsmidler

Av bankinnskudd utgjør fondsmidler kr 557 869. Dette er midler i LGS-Fondet. Fondsmidlene er oppbevart på egen bankkonto. Tilførte fondsmidler fra årets drift er mottatte gaver og renteinntekter, redusert for kostnader.

Note 2 – Egenkapital

	Egenkapital	Fondsmidler	Sum
Egenkapital pr. 01.01.2016	167 775	544 961	712 736
Renteinntekter fondsmidler		6 454	6 454
Årets resultat	455 602	6 454	462 056
Egenkapital pr. 31.12.2016	623 377	557 869	1 181 246

Note 3 - Driftstilskudd fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet

	2016	2015
Driftstilskudd	492 499	521 950
Tilskudd likemannsarb.	0	0
Sum driftstilskudd	492 499	521 950

Det blir utarbeidet eget tilskuddsregnskap for likemannsarbeid til direktoratet. Kostnadene vedrører samlinger, adm. kostnader med mer.

I 2016 har kr 59 267 gått til likemannsutgifter.

Note 4 – Prosjekter

Foreningen har fått innvilget støtte fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Mottatte tilskudd i 2016	462 982
Kostnader vedrørende prosjekt i 2016	254 234

Note 5 – Landsmøteutgifter

Samlede landsmøtekostnader ble kr 165 997, mens inntektene utgjorde kr 63 280.

Note 6 – Lønnskostnader

	2016	2015
Lønninger	86 769	100 999
Feriepenger	10 412	11 492
Arbeidsgiveravgift	0	0
Lønnskostnader	<u>97 181</u>	<u>112 492</u>

Foreningen er ikke pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Det er utbetalt styrehonorar på kr. 25 500 i 2016

Note 7 – Revisjonshonorar

Det er kostnadsført kr 28 125 ekskl. mva. i honorar til revisor, hvorav kr 15 000 gjelder ordinær revisjon, og kr 13 125 gjelder attestasjoner og utarbeidelse av årsregnskap.

Note 8 - Diverse kostnader

Diverse kostnader omfatter gaver, gebyrer, renter med mer.

Note 9 – Merverdiavgiftskompensasjon

Foreningen er berettiget til merverdiavgiftskompensasjon.
Kompensasjonsbeløpet bokføres som en inntekt i det året kompensasjonen mottas.
Foreningen mottok i 2016 merverdiavgiftskompensasjon på kr 54 956.

Uavhengig revisors beretning

Til landsmøtet i Leppe/Ganespalteforeningen i Norge

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Leppe/Ganespalteforeningen i Norges årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggssopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Hamar, 4.4.2017
BDO AS

Håvard Hammertrø
Statsautorisert revisor